

Associacions col·laboradores

bardes sin piedad [...]. Ustedes no se aflijan por mi, pues yo moriré contento. Adios amigos míos: hasta la eternidad...José Romeu”.

La seua actitud ferma provocà la ira dels qui el jujaren en el consell de guerra i, com rebujà l'ofertament de perdonar-li la vida a canvi d'acceptar a José I, se'l condemnà a mort. El 12 de juny fon penjat en la plaça del Mercat com un vulgar delinqüent, sense considerar la seua condició de militar i presoner de guerra; una cruel decisió que era un avís per als possibles seguidors.

Romeu morí quan tenia 34 anys, deixant viuda i tres fills en la més penosa misèria. El seu cos fon acompanyant per la Confraria de la Mare de Deu dels Desamparats i sepultat en una fossa comuna, junt al barranc del Carraixet, lloc a on habitualment se soterrava als ajusticiats.

Varis reconeiximents se li feren immediatament expulsats els francesos; aixina, restaurat Ferran VII en el tro, este li concedí a la viuda una pensió vitalícia, i una assignació econòmica a les filles, mentres que al seu fill, Josep, li concedí una plaça de cadet en el coleje de Gandia. En posterioritat se li erigi un monument, en 1888, a petició del cronista saguntí Antoni Chabret. En 1893 Alfons XII otorgà al net de Romeu, Josep Romeu i Crespo, el títol de Comte de Sagunt.

Molts han segut els reconeiximents a l'heroe Romeu: diferents viles valencianes tenen dedicat ad ell un carrer; a instancies de Lo Rat Penat s'intalà en 1912 una lapida en la Llonja del Cap i Casal en motiu del centenari de la seua mort; la seua odisea ha inspirat alguna obra dramàtica, o l'himne "Gloria a Romeu", en musica d'Antoni Palanca i Masià i lletra d'Enric Batalla Vives; Blasco Ibáñez escrigue *Por la patria* inspirant-se en ell. Ha segut biografat i estudiat historicament.

J. M. M.

Tots els dies 9

8 d'abril de 2017
(Glorieta. Sagunt)

Retrat a l'oli de Josep Romeu, Ajuntament de Sagunt

Josep Romeu i Parras
(Sagunt/Morvedre, 1778 – Valencia ciutat, 1812)

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

JOSEP ROMEU I PARRAS

(Sagunt, 1778 – València c., 1812)

Josep Francesc Pelegri Romeu i Parras naixque en Sagunt (Morvedre), en el carrer dels Tintorers, 7 (actual carrer Romeu), el 26 de gener de 1778. Fill de Josep Romeu i Mates i de Francesca Parras Casasús, la família gojava de bona posició econòmica i social –son pare tenia un negoci de vins i licors–, lo que li permete rebre una esmerada educació. La seua formació i el seu caràcter afable conformaren una personalitat en facilitat per a guanyar-se l'estima de la gent.

Molt jove es casà en Maria Correa Navarro, natural de San Roque (Cadiç), en qui tingue tres fills, Josep, el primogenit, Ana i Matilde. La mort prematura de son pare l'obligarà a fer-se càrrec dels negocis familiars, un comerç, que duya per nom «Romeu i Companyia», dedicat al subministrament de vins i licors, que abastia també a l'exèrcit i l'armada –aço últim li valgué varis reconeiximents–; però la guerra del francès el dugue a la quebra.

El 25 de maig de 1808, per una orde expedida per la Junta de València que obligava a l'allistament dels homes útils, s'allistà en l'exèrcit, participant de la direcció de la Junta de Defensa que se creà en Sagunt per a organitzar i armar a les milícies. La seua formació, però especialment el seu valor i perícia i la qualitat per al tracte en la gent, feu que en juny d'este mateix any fora nomenat Cap de les Milícies de Morvedre per la Junta local en l'objectiu de reclutar gent de les rodalies, arribant a reunir a més de 2.000 homes. L'arenga de Romeu fon:

“Volemos, hijos de Sagunto, volemos al campo del honor. Preso nuestro rey, vilmente hollada nuestra patria, juremos no doblar jamás la cerviz al yugo afrentoso de esos advenedizos engañadores que, so color de amistad, pretenden tiranizarlos: Vencer ó Morir sea el juramento irrevocable de la división saguntina”.

La columna que capitanejava es dirigí a València i, a les ordres del general Saint Marcq, obligaren a Moncey a alçar el siti a la capital. Retornà a Sagunt, a on estudià tàctica militar. Per qüestions familiars vijà a Madrid en 1808, any en que Napoleó entrà en el seu exèrcit i ocupà la capital, per la qual cosa Romeu es posà a les ordres del tinent general Manuel Miranda Gayoso per a la defensa d'aquella plaça (ocupant-se de les portes de Recoletos i Veterinaria). Vençuda la resistència en 1809, ell pogué fugir i se'n tornà a València, a on el nomenen capità de la Companyia de Granaders de Sagunt, formada per mil homes. Des de la seua localitat partí cap a Morella, d'allí a Albentosa (Terol); en un lloc i en un altre obtingue èxits front al francès.

En 1810 el mariscal Suchet, al seu pas per Sagunt, aramblà i destrossà totes les possessions de Romeu. En 1811 la batalla de Sagunt supongue un triomf per als francesos, que trobaren via lliure cap a València, fins a topetar-se en les milícies que capitanejava Romeu en Ribarroja del Turia que, en un primer moment, obstaculizaren el pas d'aquells, encara que finalment foren vençudes.

Conquistada la capital valenciana, les milícies de l'àrea central se dissolgueren, per la qual cosa Romeu es dirigí cap al sud per a posar-se a les ordres de la Junta de Guerra d'Alacant. Diverses foren les seues accions en 1812 en el terme d'Elig i Novelda; rebe reforços en Ontinyent del guerriller Cortés i plantejaren un bon enfrontament en Xixona i Muchamel. El trobem més tard combatent en Cocentaina, Alcoy, Petrer i Albaida.

Donada la seua popularitat –goja de gran acceptació entre les tropes– i adonada de la seua capacitat estratègica, els francesos inicien una persecució de la seua persona, lo que el dugue a refugiar-se entre Conca i Albacete. Com que no pogueren capturar-lo, primer el comandat Anne, i en acabant el propi Suchet, li oferiren protecció i restitució de les possessions incautades si s'entregava, a la qual cosa renuncià Romeu, que els escrigué:

“Que mientras hubiese un palmo de terreno libre en España, le había de defender como buen patriota y fiel súbdito de su augusto monarca el señor D. Fernando VII, y que la suerte de su patria había de ser la suya.”

El seu cap immediat, Lluís de Bassecourt, reclamà que tots els militars de qualsevol grau dispersos se posaren a les seues ordres, per la qual cosa Romeu es quedà desprotegit i sol en la zona d'Alacant, des d'on es traslladaria a Bunyol, venent a una columna francesa pel camí, cosa que enfuri a Suchet, el qual organitzà diferents columnes i combois per a apresar-lo; no ho conseguí i hagué de recórrer a oferir una recompensa. Un paísà de Romeu, un tal “Recelós” –segons el relat de Blasco Ibáñez– informà dels moviments i del lloc a on solia pernoctar, Sot de Chera, i ací, un 6 de juny de 1812, fon capturat per les divisions que comandava Saint Georges, i traslladat a València.

En un primer moment intentaren convencer-lo per a que s'allineara a la causa del francès i reconeguera a José I, però trobaren en ell a un home íntegre i honorat que es manifestava així:

“Diga Ud. a su general que Romeu es un español, y un español que nació en Sagunto”.

En una carta al seus amics, al fiscal i l'òidor de la Real Sala del Crim de l'Audiència de València, senyors Posadilla i Morales, que junt ad més tant feren per lliurar-lo de la força, els dia:

“(…) Cuando tomé las armas en 1808, juré muy tranquilo, pero muy decidido, vencer ó morir en defensa de la justa causa, y este juramento lo cumpliré muy gustoso, porque yo no soy español sólo en el nombre, sino un español que desprecia la vida, siempre que mis deberes lo exigen, como en el caso presente.

[...]

Ningun miedo me causa ese cadalso que dice Suchet tenerme preparado, si no juro a José I; pero no lo reconocerá Romeu; y mil vidas que tuviera, las perdería gustosísimo por mi Religión, Rey y Patria, a quienes estan asesinando unos co-